

Evropská síť nemocničních kaplanů

7. konzultace, Turku, Finsko, 12. - 16. června 2002

STANDARDSY PRO POSKYTOVÁNÍ NEMOCNIČNÍ KAPLANSKÉ SLUŽBY V EVROPĚ

ÚVOD

Standardsy pro poskytování nemocniční kaplanské služby v Evropě jsou společným prohlášením, které popisuje péči poskytovanou církvemi a náboženskými společnostmi v oblasti zdravotní péče v Evropě. Text je míněn jako orientační bod a průvodce pro všechna náboženství a denominace při formování duchovní péče poskytované v oblasti zdravotní péče. Označení osoby, která poskytuje duchovní péči, se liší v různých náboženstvích, denominacích, tradicích, národech. V tomto dokumentu jsou termíny **kaplan** a **pastorační** chápány jako všeobecně přijímané, nicméně nejsou restriktivní.

Tento dokument je výsledkem 7. konference Evropské sítě nemocničních kaplanů, která proběhla ve finském Turku ve dnech 12. – 16. června 2002 za účasti 40 reprezentantů církví a organizací z 21 evropských zemí. Dokument čerpá ze zkušenosti různých zastoupených tradic a spojuje dohromady standardy pro poskytování nemocniční kaplanské služby z Evropy i odjinud.

1. KAPLANSKÁ SLUŽBA VE ZDRAVOTNICTVÍ

Kaplani poskytují pastorační službu v různých zdravotnických zařízeních nemocným i těm, kdo se o ně starají: poskytují pomoc v oblasti existenciálních, spirituálních a náboženských potřeb a čerpají při tom z osobních, náboženských, kulturních a společenských zdrojů.

2. ORGANIZACE A ROZVOJ KAPLANSKÉ SLUŽBY

1. V jednotlivých evropských zemích je kaplanská služba organizována různými způsoby. Je to dáno:
  - a) řízením uvnitř církví a náboženských společností
  - b) zdravotnickými institucemi
  - c) státními zdravotnickými směrnici a politikou
  - d) kaplanskými asociacemi
2. Kaplanskou službu vykonávají duchovní i laici, kteří prošli odborným výcvikem v oblasti pastorační péče, mají zplnomocnění od své náboženské komunity a jsou uznáni zdravotnickým systémem.
3. Kaplanská služba je součástí práce multidisciplinárního týmu.

3. OKRUHY ČINNOSTI NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ

Kaplani jsou k dispozici pacientům, příbuzným, dalším blízkým osobám, návštěvám a také personálu proto, aby:

1. dosvědčovali a chránili nesmírnou hodnotu a důstojnost každé osoby;
2. byli připomínkou existenciálního a spirituálního rozměru utrpení, nemoci a smrti;
3. připomínali uzdravující, pomáhající, usměrňující a usmiřující sílu náboženské víry;
4. se snažili dbát na to, aby bylo vyhověno spirituálním potřebám lidí různých náboženství a kulturních okruhů při zachování respektu k jejich osobnímu přesvědčení;
5. se snažili chránit pacienty před nevhodným a nežádoucím duchovním obtěžováním nebo proselytismem;
6. poskytovali podpůrnou spirituální péči empatickým nasloucháním a dávali najevo porozumění těm, kteří prožívají úzkost;
7. konali bohoslužby, obřady a udělovali svátosti, každý podle své náboženské tradice;
8. sloužili jako členové multidisciplinárního zdravotnického týmu;
9. poskytovali a účastnili se výukových programů pro zdravotnické profesionály a účastnili se jich;
10. působili jako prostředníci a smířčí osoby a aby poskytovali obhajobu těm, kteří potřebují zastání ve zdravotnickém systému;
11. podporovali výzkumné programy týkající se spirituální péče a účastnili se jich;
12. posuzovali a vyhodnocovali účinnost poskytované spirituální péče
13. pomáhali společnosti uvědomovat si potřeby a požadavky lidí, kterým slouží, potřeby a požadavky těch, kteří o ně pečují, i potřeby a požadavky zdravotnických systémů.

4. TEOLOGICKÉ, PASTORAČNÍ A ETICKÉ OTÁZKY

Kaplanská služba je zdrojem teologických, pastoračních a etických otázek, které by měly být zahrnuty v programech a diskusích týkajících se:

- a) teologických a pastoračních problémů
- b) spirituálních/existenciálních potřeb a hodnot
- c) etických (včetně biomedicínských) problémů
- d) zdokonalení pastorační péče ve zdravotnictví.

5. VZDĚLÁVÁNÍ, FORMACE A SUPERVIZE

Ti, kteří pracují v nemocniční kaplanské službě, procházejí po celou dobu své služby profesionálním výcvikem na úrovni, která odpovídá jejich ustanovení. Tento proces zahrnuje:

- a) teologické a pastorační vzdělávání a reflexi
- b) informovanost o zdravotní péči
- c) praktickou/klinickou supervizi
- d) duchovní vedení

Překlad MUDr. Mgr. Marie Opatrná, Ph.D.

Poznámka překladatele:

Slovní spojení **health care chaplaincy** překládám v tomto dokumentu **nemocniční kaplanská služba**.

Jako jiná vhodná česká varianta se mi jeví slovní spojení **klinická pastorační péče**, kterou běžně používám v česky psaných textech.

Pro překlad slovního spojení **faith groups** jsem volila v češtině užívané spojení **církev a náboženské společnosti**.